

AB.LV

Aizkraukles Banka Latvija

**Pasaules finanšu tirgus:
2009. gada aprīļa rezultāti**

Dr. Math., Leonīds Aļšanskis
Galvenais analītiķis

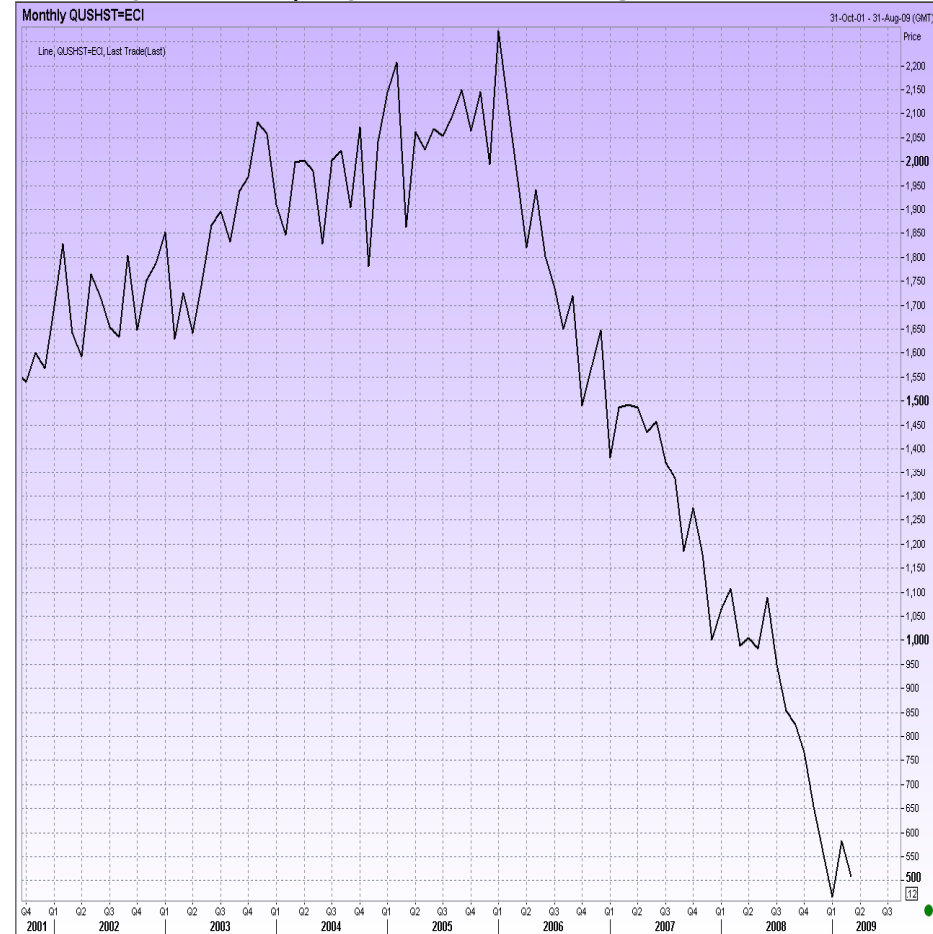
- Pagājušais mēnesis ir pierādījis, ka uz doto brīdi ir izdevies pasaules finanšu un ekonomikas krīzi izvest no "akūtas fāzes", taču runāt par pilnīgu situācijas pagriezienu tomēr ir par agri.
- Aprīlī, otro mēnesi pēc kārtas, parādījās virkne pozitīvu pazīmju makroekonomiskajā līmenī, kas nebija vērots jau diezgan ilgu laiku.
- Par krīzes mazināšanos pasaules finanšu sistēmā liecināja arī daudzu lielu banku peļņas pieaugums 2009. g. pagājušajā 1. ceturksnī.
- Taču lielāka daļa aprīlī publicēto makroekonomisko un korporatīvo jaunumu joprojām skanēja negatīvi, apstiprinot krīzes tendenču saglabāšanās.
- Pasaules finanšu sektorā zaudējumi krīzes dēļ turpināja pieaugt un pēc aprīļa beigām tie pārsniedza \$1,35 trlj. (Bloomberg aģentūras dati).
- Vissliktākā situācija pašlaik ir izveidojusies apdrošināšanas sektorā, kur kopējie pasaules zaudējumi sasniedz \$220 mljrd., bet jaunais piesaistītais kapitāls ir tikai \$120 mljrd.
- Aprīlī Amerikā ir bankrotējušas vēl 8 bankas, un kopējais bankrotējošo banku skaits valstī kopš gada sākuma sasniedza 29, kaut 2008. gadā tās bija tikai 25.
- Salīdzinājumam, Lielās depresijas laikā bankas bankrotēja tūkstošiem gadā (9000 laikā no 1929. g. līdz 1933. g.).
- Šī masveida bankrotēšana bija izraisīta arī ar to, ka nebija programmu palīdzībai bankām no valsts un Centrālas bankas puses, ko šodien atzīst par vienu no galvenajiem iemesliem tik dziļai to laiku recesijai.

- Ir jāatzīmē, ka kamēr 2008. gadā galvenais iemesls banku problēmām bija vērtspapīru aktīvu vērtības samazināšana, 2009. gadā priekšplānā izvirzījās zaudējumi no hipotekāras un patērētāju kreditēšanas un kredītkartēm.
- Saskaņā ar aprīlī nopublicēto SVF pārskatu, banku un apdrošināšanas kompāniju bilancēs esošo "toksisko" aktīvu kopējais daudzums var sasniegt \$4 trlj. (ap \$3,1 trlj. ASV un tikai \$900 mljrd. Eiropā un Āzijā).
- Taču Rietumeiropas bankām ir papildu problēmas sakarā ar milzīgu kredītportfeli, kas ir izsniegts attīstības valstīm un it īpaši Austrumeiropas rezidentiem.
- Pēc Morgan Stanley datiem, Austrumeiropa ārvalstīs ir aizņēmusies kopā vairāk par \$1,7 trlj., pārsvarā no Rietumeiropas bankām un lielākoties īstermiņa aizņēmumu veidā.
- Pēc Morgan Stanley datiem, 2009. gadā Austrumeiropas valstīm ir jāatmaksā vai jārefinansē parādi par kopējo summu ap \$400 mljrd.
- Krievijas kompāniju ārējais parāds šobrīd sastāda \$450 mljrd., un pirmajā ceturksnī tās jau atmaksāja \$30 mljrd. no kopējas \$140 mljrd. lielas summas, kura ir jāatmaksā vai jāpagarina 2009. gadā.
- Taču makroekonomiskas situācijas pasliktināšanas reģionā apdraud šo saistību izpildīšanu, attiecīgi apdraudot arī atbilstošu kreditorbanku finanšu stāvokli.

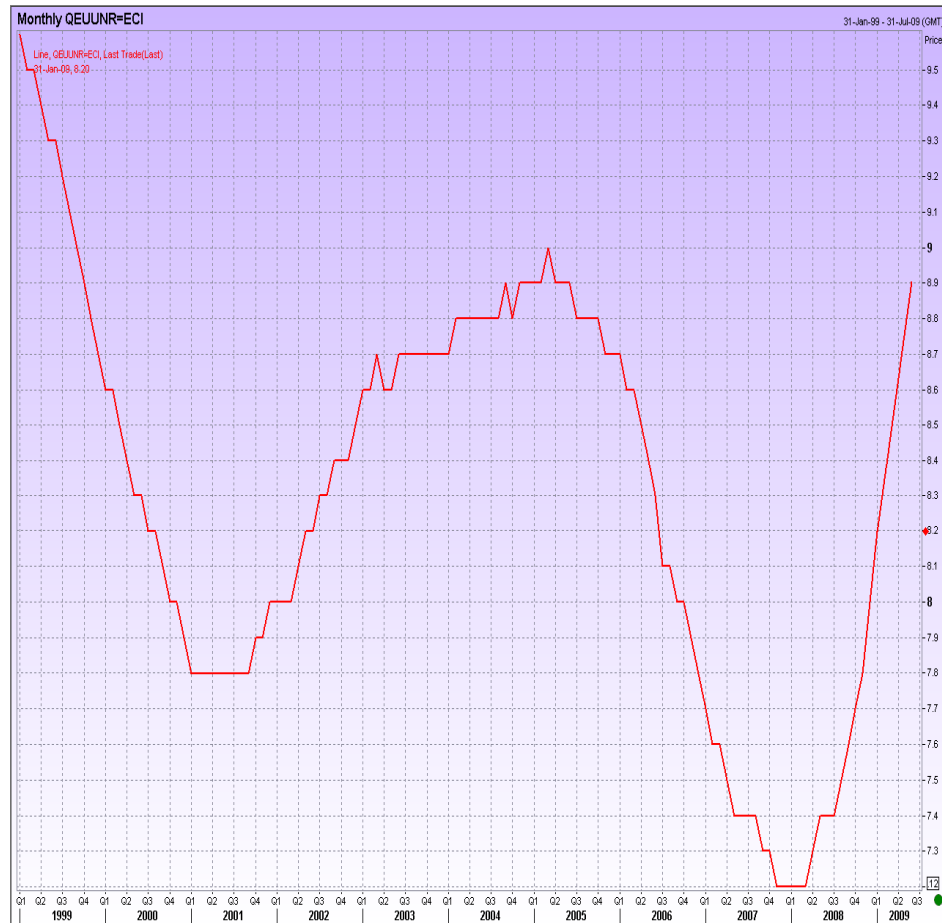
- Aprīlī publicētiem makroekonomiskiem pārskatiem lielākoties joprojām bija negatīvs raksturs, bet tāpat kā pagājušajā mēnesī, daži pārskati skanēja diezgan pozitīvi.
- Un pirmkārt biznesa un patērētāju uzticības indeksi, kuri pieauga gandrīz visās galvenajās ekonomikās.
- Amerikas patērētāju uzticība aprīlī pieauga otro mēnesi pēc kārtas, turklāt pieaugums no 26,9 līdz 39,2 kļuva par maksimālo rādītāja pieaugumu kopš 2005. gada novembra.
- Tajā pašā laikā aprīlī izgaisa cerības par stabilizācijas sākumu Amerikas mājokļu tirgū, kuras parādījās pēc marta pārskatu publicēšanas.
- Aprīlī nopublicētie dati par jauno mājokļu pārdošanu ASV martā parādīja kritumu par 0,6%, sekojot februāra pieaugumam – pirmajam 7 mēnešu garumā.
- Uzsākta jauno māju būvniecība martā arī krita par 11%, sekojot negaidīti spēcīgam februāra pieaugumam par 22%. Turklāt par 9% krita arī izsniegto būvatļauju skaits.
- Dažās valstīs aprīlī nopublicētie pirmie iepriekšējie dati par IKP 2009. gada 1. ceturksnī arī izrādījās visai neiepriecinoši.
- ASV pagājušajā ceturksnī IKP bija kritis par 6,1% (salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu). Šis ir jau trešais pēc kārtas ceturksnis, kad Amerikas IKP ir negatīvs pieaugums.
- Atgādināsim, ka 2008. gada pēdējā ceturksnī ASV IKP samazinājās par 6,3%. Amerika nav piedzīvojusi divus pēc kārtas tik spēcīgus IKP kritumus kopš 2. pasaules kara beigām.

- Pēc iepriekšējiem datiem, Lielbritānijas IKP tekoša gada 1. ceturksnī samazinājās par 1,5% (salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni).
- Vācijas IKP 2009. gada 1. ceturksnī krita par 2,1%.
- Dati par eirozonas IKP vēl nav npublicēti, bet pēc prognozēm arī tur ir gaidāms kritums par 2% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni.
- Krievijas IKP pagājušajā ceturksnī ir kritis par 9,5% (salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu).
- Tajā pašā laikā Ķīnas IKP atkal parādīja pieaugumu – par 6,3%, bet arī šis pieaugums izrādījās vismazākais pieaugums ceturkšņa laikā pēdējo 10 gadu garumā.
- Praktiski visā pasaulē turpināja pieaugt bezdarbs.
- ASV bezdarbs martā pieauga līdz 8,5%, salīdzinot ar 8,1% februārī, kas ir kļuvis par rādītāja maksimumu pēdējo 26 gadu laikā.
- Bezdarbs 16 eirozonas valstīs martā pieauga līdz 8,9%, kas kļuva par jauno rādītāja maksimumu 4 gadu garumā.
- Toties nedaudz mazāk negatīva dinamika martā bija jauno automobiļu pārdošanas apjomiem, kas bija saistīts ar to, ka dažas valstis pārņēma Vācijas praksi dotēt jaunu automobiļu iegādi.
- Amerikā jaunu automobiļu pārdošanas apjomi martā krita par 37% salīdzinājumā ar 2008. gada martu, bet pieauga par 25% salīdzinājumā ar 2009. gada februāri.
- Eiropā pārdošanas apjomi martā krita tikai par 9% salīdzinot ar iepriekšējo gadu, turklāt Vācijā un Francijā bija novērots pārdošanu pieaugums par 40% un 8%.
- Japānā automobiļu pārdošanas samazināšana martā sastādīja 31% salīdzinājumā ar 2008. gada martu, bet salīdzinot ar 2009. gada februāri pārdošanu apjoms ir pieaudzis par 15%.

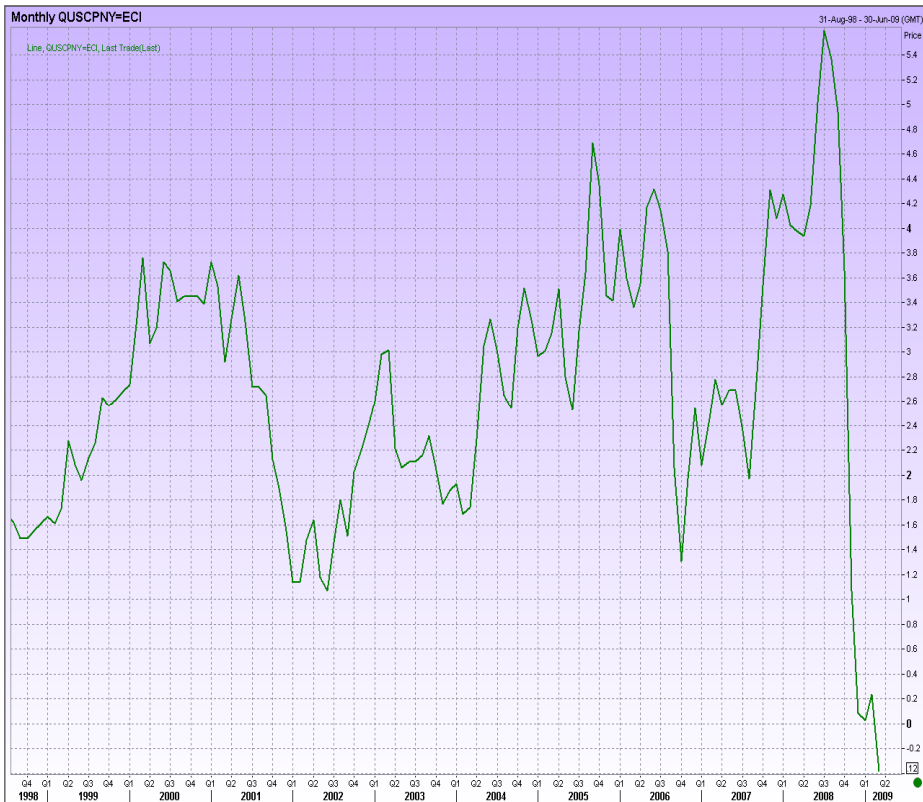
Jauno māju pārdošanas apjomu un jauno māju būvatļauju skaita ASV grafiki

Amerikas un eirozonas bezdarba līmeņa izmaiņu grafiki

Amerikas un eirozonas inflācijas līmeņa izmaiņu grafiki

Martā Amerikā bija reģistrēta gada deflācija -0,4%, pirmo reizi kopš 1955. gada.

Eirozonā inflācija martā krita līdz rekordzemam līmenim 0,6%. Turklāt četrās valstīs bija novērota deflācija.

- Pagājušais mēnesis arī iezīmējas ar to, ka sāka publicēt publisko kompāniju pārskatus par 2009. gada 1. ceturksni.
- Pēc aprīlī nopublicētiem 308 no 500 Amerikas plaša tirgus kompāniju (S&P 500) pārskatiem, to peļņa ir kritusi par 31,5% salīdzinājumā ar 2008. gada 1. ceturksni.
- Tomēr tas ir labāk par analītiķu gaidīto peļņas kritumu par 37,3%.
- Turklāt dažām kompānijām izdevās parādīt ceturkšņa peļņas pieaugumu, tai skaitā lielākām Amerikas bankām.
- Viena no Amerikas lielākām bankām, Bank of America, paziņoja par ceturkšņa peļņas pieaugumu 3,5 reizēs līdz \$4,25 mljrd.
- Amerikas banka Wells Fargo, otrais lielākais dalībnieks ASV hipotekāras kreditēšanas tirgū un Amerikas otra lielāka banka kapitalizācijas ziņā, saņēma rekordlielu ceturkšņa peļņu \$3 mljrd. apmērā (ko sekmēja Wachovia Corp. iegāde pagājušā gada beigās).
- Citigroup bankas tīra peļņa pagājušajā ceturksnī sastādīja \$1,6 mljrd., salīdzinot ar \$5,1 mljrd. lieliem zaudējumiem gadu agrāk.
- Taču ir jāņem vērā, ka bankas ir jau izmantojušas marta izmaiņas pārskatu sagatavošanas standartos, kas ļauj daļai aktīvu atspoguļot vērtību nevis pēc tirgus cenas, bet pēc cenas uz dzēšanas datumu.
- Par vienu no ievērojamākiem korporatīviem notikumiem ārpus finanšu sektoram kļuva paziņojums mēneša beigās par Amerikas automobiļu ražotāju Liela trijnieka dalībnieka – Chrysler koncerna – bankrotēšanu.

Monetāro un valsts varu rīcība

- Par galveno notikumu aprīlī pasaules varu cīņā ar finanšu un ekonomikas krīzi, neapšaubāmi, kļuva "Liela divdesmitnieka" līderu tikšanās Londonā.
- Taču, kā arī bija gaidīts, tajā nebija pieņemti nekādi kardināli pasākumi pasaules finanšu sistēmas reformēšanai.
- Tajā pašā laikā samitā bija pieņemta virkne konkrētu lēmumu, kuriem būtu jāpalīdz pasaules cīņā ar tekošo krīzi.
- Tai skaitā bija izlemts cīņai ar krīzi 2009.g.-2010.g. novirzīt \$5 trlj. no nacionāliem un starptautiskiem avotiem.
- No tiem \$500 mljrd. būs piešķirti SVF, kas trīskāršos tā resursus līdz \$750 mljrd. un ļaus aktīvāk palīdzēt nelaimē nonākušām valstīm.
- Tas jau ļāva SVF aprīlī atvērt Meksikai rekordlielu kredīta līniju \$42 mljrd. apmērā.
- Turklāt G20 līderi arī saskaņoja dažus pasākumus cīņai ar "nodokļu oāzēm", pasaules tirdzniecības veicināšanai, banku kompāniju drošības palielināšanai un menedžmenta bonusu ierobežošanai.
- Taču svarīgākie finanšu tirgu regulēšanas un pasaules valūtu sistēmas reformēšanas jautājumi netika samita uzmanības lokā.
- Aktīvus soļus cīņai ar krīzi aprīlī turpināja veikt atsevišķu valstu valdības un centrālas bankas.

- Amerikas prezidenta Obamas administrācija piedāvāja tā vietā, lai prasītu no kongresa papildus līdzekļus palīdzībai bankām, konvertēt jau izsniegtus bankām kredītus parastajās akcijās to kapitāla palielināšanai \$700 mljrd. TARP programmas ietvaros.
- Savukārt ASV finanšu ministrija piedāvāja paplašināt TARP (Troubled Asset Relief Program) darbību, iekļaujot tajā arī apdrošināšanas kompānijas.
- Turklāt finanšu ministrija aprīlī notestēja 19 bankas ar kopējiem aktīviem virs \$100 mljrd. (uz tām pienākas 2/3 visas banku sistēmas), pārbaudot vai tām nav jāpalielina pašu kapitāls.
- Testēšanas rezultāti būs paziņoti 7. maijā un runā, ka 6 līdz 10 bankas būs spiestas palielināt kapitālu par desmitiem miljardu dolāru.
- Kas attiecas uz FRS, tā ļoti akurāti pievērsās sava 6-mēnešu plāna īstenošanai, kas paredz vērtspapīru izpirkšanu par summu \$1,25 trlj.
- Pagājušajā pusotra mēneša laikā tas iztērēja valsts vērtspapīru pirkšanai tikai \$85 mljrd. un dažus simtus miljardu hipotekāro saistību pirkšanai.
- Rezultātā FRS bilance kamēr nav parādījusi ievērojamu pieaugumu un tā paliek ap \$2 trlj.
- Aprīlī Japānas valdība pieņēma lēmumu palielināt tekošo ekonomikas glābšanas programmu vēl par \$150 mljrd. (līdz \$250 mljrd.).
- Šīs programmas realizācijas gadījumā, Japānas valsts parāda attiecība pret IKP var pieaugt no astronomiskiem 170% 2008. gada beigās līdz 190%- 200%.

- Tajā pašā laikā Vācijas valdības vēlēšanas aprīlī izpirkt 100% uz bankrotēšanas sliekšņa esošas otras lielākas hipotēku bankas Hypo Real Estate akciju sastapa negaidītu pretestību.
- Bankas galvenais akcionārs, Amerikas investors Kristofers Flauers, kuram pieder 22% HRE akciju, atteicas tās pārdot pēc tirgus cenas.
- Iespējams, konflikta atrisināšanai varām būs jāizmanto martā pieņemtais likums, kas atļauj ekspropriēt nelaimē nonākušo kompāniju akcijas.
- Cīņa ar krīzi ķīniešu stilā. Pēc aprīlī publicētiem datiem, Ķīnas bankas, atsaucoties uz varu aicinājumu atbalstīt ekonomiku, martā izsniedza mēneša rekordlielu kredītu apjomu - 1,97 trlj. juaņu (\$270 mljrd.).
- Aprīlī ECB bija vienīga vadoša centrāla banka, kas samazināja refinansēšanas likmi no 1,5% līdz 1,25%, tajā pašā laikā liekot saprast, ka tuvākajā nākotnē neplāno noteikt likmi zemāk par 1%.
- Kas attiecas uz Amerikas, Japānas un Anglijas centrālām bankām, šeit likme jau atrodas rekordzemajos līmeņos 0,25%, 0,1% un 0,5% un iespējas izmantot šo instrumentu palīdzībai tirgiem jau ir praktiski izsmeltas.

- Tirdzniecība pasaules akciju tirgū aprīlī, tāpat kā martā, notika uz ļoti pozitīvas nots, kas bija izskaidrojams ar turpinošo krīzes parādību mazināšanos un pānākto "pievilcīgu" cenu līmeni.
- Visiem mūsu vērotiem attīstīta un attīstības tirgu indeksiem izdevās mēnesi slēgt ar labu pieaugumu (sk. tabulu).
- Rezultātā vairāki vadošie attīstības tirgu indeksi izrādījās tālu pozitīvajā teritorijā attiecībā pret gada sākumu, bet attīstīta tirgu vadošie indeksi savus zaudējumus kopš 2009. gada sākuma noveda līdz minimumam (sk. tabulu).
- Par cenu pieauguma līderiem attīstīto valstu biržas indeksu starpā kļuva Vācijas DAX, Francijas CAC un Amerikas NASDAQ, kas mēneša laikā pieauga par 16,7%, 12,6% un 12,4%, kas kļuva par maksimālo mēneša pieaugumu šiem indeksiem vairāku gadu garumā.
- Ievērojamu pieaugumu par 7,3% mēnesī izdevās parādīt arī pasaules vadošajam indeksam – Amerikas "blue chips" indeksam DJI.
- Attīstības tirgu pieauguma līderu starpā izrādījās gada sākuma krituma līderi – Ukrainas indekss PFTS un Kazahstānas indekss KASE, kuri pieauga par 49,8% un 31,6% attiecīgi.
- Taču par izaugsmes līderiem kopš gada sākuma attīstības indeksu starpā palika Ķīnas SSEC un Krievijas RTS, kas 4 mēnešu laikā pieauga par 36% un 32% attiecīgi.

Pasaules akciju tirgus

Biržas indekss	Par 2003.g.- 2007.g.	Par 2008.g.	Par 2009.g. janvāri	Par 2009.g. februāri	Par 2009.g. martu	Par 2009.g. aprīli	Kopš 2009.g. sākuma
DJI (ASV)	59.0%	-33.8%	-8.8%	-11.7%	7.7%	7.3%	-6.9%
S&P 500 (ASV)	66.9%	-38.5%	-8.5%	-11.0%	8.6%	9.4%	-3.3%
Nasdaq Comp. (ASV)	98.6%	-40.5%	-6.4%	-6.6%	10.9%	12.4%	8.9%
GDAX (Vācija)	178.9%	-40.4%	-9.8%	-11.4%	6.3%	16.7%	-0.9%
N225 (Japāna)	78.4%	-42.1%	-9.8%	-5.3%	7.1%	8.9%	-0.4%
FTSE (Anglija)	61.5%	-31.0%	-5.5%	-7.7%	2.5%	8.1%	-3.4%
CAC (Francija)	83.2%	-42.7%	-7.6%	-9.1%	3.9%	12.6%	-1.8%
RTS (Krievija)	537.9%	-72.4%	-15.3%	1.9%	26.6%	20.7%	31.8%
SSEC (Ķīna)	287.4%	-65.4%	9.3%	4.6%	13.9%	4.4%	36.1%
SENSEX (Indija)	500.7%	-52.4%	-2.3%	-5.6%	9.2%	17.5%	18.2%
Bovespa (Brazīlija)	467.0%	-41.2%	4.7%	-2.8%	7.2%	15.6%	25.9%
PFTS (Ukraina)	1946.4%	-74.4%	-9.0%	-23.0%	7.6%	49.8%	13.0%
KASE (Kazahstāna)	1754.3%	-62.1%	-36.7%	0.8%	9.1%	31.6%	-8.4%
MSCI WD	100.6%	-42.1%	-8.8%	-10.5%	5.6%	12.6%	-2.9%
MSCI EM	326.6%	-54.5%	-6.5%	-5.8%	12.4%	18.2%	16.9%

Bankas Morgan Stanley aprēķinātais pasaules akciju tirgus indekss MSCI World aprīlī parādīja ievērojamu pieaugumu par 12,6%, kas kļuva par indeksa lielāku pieaugumu mēneša laikā visā tā vēsturē. Aprīlis ir bijis otrs mēnesis pēc kārtas, kad indekss pieauga, kas ļāva tam atgūt gandrīz vai visu kritumu kopš 2009. gada sākuma (-2,9%). Toties indeksa kritums no maksimāla līmeņa 2007. gada oktobrī sastāda ap 47%.

Pasaules akciju tirgus

Bankas Morgan Stanley aprēķinātajam attīstības akciju tirgus indeksam MSCI EM aprīlī izdevās parādīt spēcīgāku pieaugumu visā indeksa aprēķināšanas vēsturē – par 18,2%. Attīstības tirgu spēcīgāks pieaugums aprīlī salīdzinājumā ar attīstītu tirgu apliecina tēzi par tā lielāku svārstīgumu un riska pakāpi. Turklāt indeksa kritums no globāla maksimuma līmeņiem, kas bija sasniegts 2007. gada oktobrī, sastādīja 51%.

Pasaules akciju tirgus

Par pieauguma līderi vadošo pasaules indeksu starpā aprīlī kļuva Vācijas DAX, kas ir pieaudzis par 16,7%. Šis ir maksimālais indeksa pieaugums mēneša laikā kopš 1997. gada decembra. Pieaugums aprīlī palīdzēja Vācijas indeksam, vienīgam no attīstīto tirgu indeksiem, nonākt pozitīvajā teritorijā, salīdzinot ar 2009. gada sākumu (+9%). Tomēr indeksa kritums no globāla maksimuma līmeņa, kas tika sasniegts 2007. gada jūlijā, sastāda ap 41%.

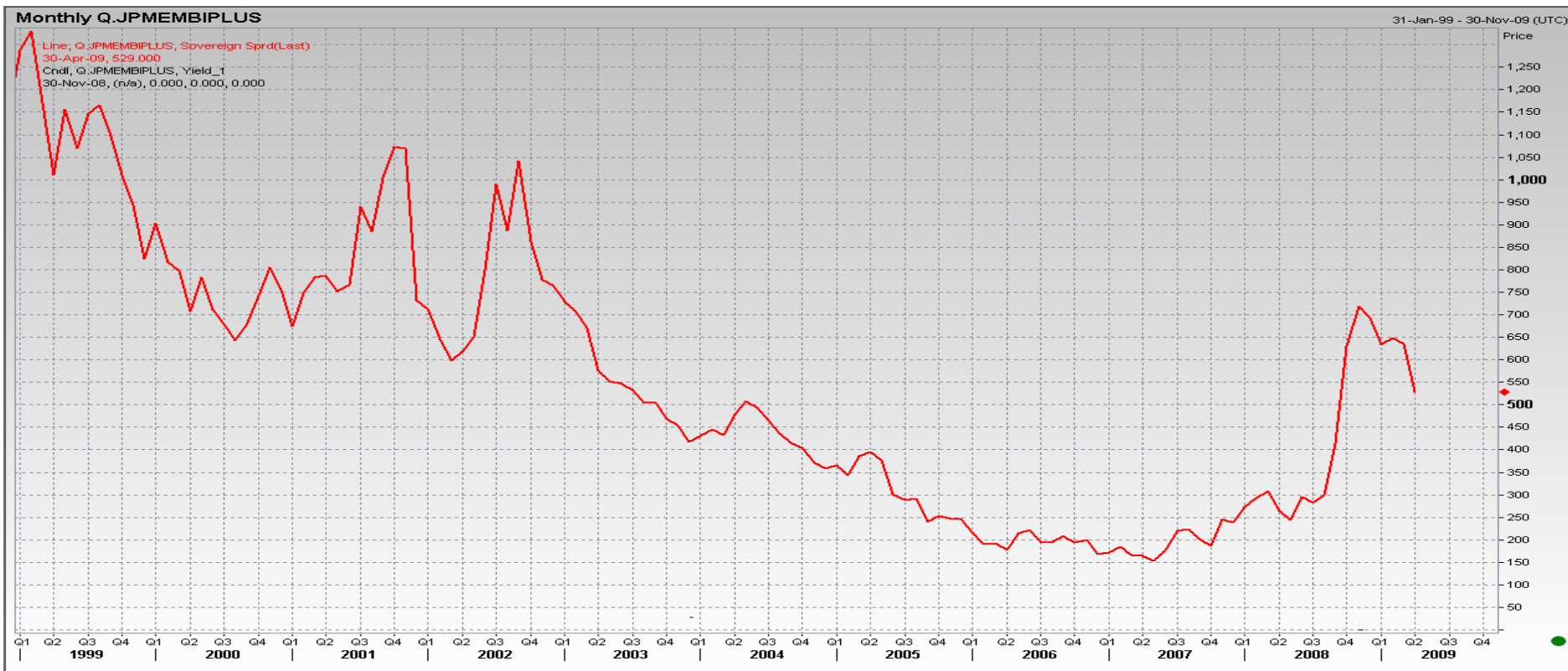
Bet vislielākais pieaugums mūsu vēroto tirgu starpā aprīlī bija Ukrainas akciju tirgum, kura galvenais indekss PFTS mēneša laikā pieauga par 49,8%. Šī spēcīga izaugsme lielā mērā ir izskaidrojama ar to, ka 2008. gadā un 2009. gada sākumā indekss piedzīvoja spēcīgu kritumu. Neskatoties uz pieaugumu aprīlī, indeksa kritums no globāla maksimuma līmeņa, kas bija sasniegts 2008. gada janvārī, aprīļa beigās sastāda ap 72%.

- Ievērojams cenu pieaugums pasaules akciju tirgū pēdējo divu mēnešu laikā liecina par to, ka tirgū, pirmo reizi kopš krituma aktivizēšanas 2007. gada oktobrī, izveidojās diezgan spēcīgs pozitīvs sentiments.
- Par iemeslu tam, ka izveidojas tāds noskaņojums, acīmredzami, bija gan “krīzes spiediena” mazināšanās, gan “dabiska korekcija” uzkrātam negatīvam sentimentam.
- Šajā ziņā marta un aprīļa kustības tomēr vairāk izskatās pēc korekcijas nevis pēc samazināšanas tendences pagriezienu.
- Un kaut arī turpmāka cenu pieauguma varbūtība pastāv un nav tik maza, mūsdiā, scenārijs, ka cenas atkal kritis, ir vairāk iespējams.
- Kurš no šiem scenārijiem īstenosies, lielā mērā būs atkarīgs no tā, kādi jaunumi ienāks tirgū no finanšu un ekonomiskās krīzes zonas, un pēc mūsu viedokļa, līdz krīzes beigām ir vēl tālu.
- Attiecīgi, mēs joprojām iesakām dot priekšroku īstermiņa spekulatīvai ienākšanai tirgū.
- Paralēli ir jākrāj resursi un jāizvēlas piemērotais brīdis ilgtermiņa ienākšanai pasaules akciju tirgū.
- Par signālu tirgus tendenču ilgtermiņa pagriezienam var kļūt tagad pieņemto lielmēroga krīzes apkarošanas programmu veiksmīga realizēšana (ja tas tiešām būs panākts), kuru pirmie rezultāti var parādīties 2009. gada 2. pusē.

- Aprīlis, tāpat kā marts, pasaules obligāciju tirgū noritēja uz spēcīgas pozitīvas nots, atspoguļojot kopējo finanšu tirgu dalībnieku optimisma pieaugumu, mazinoties krīzes parādībām.
- Attīstības valsts parādu (un kvazivalsts parādu) indekss EMBI+ pagājušajā mēnesī pieauga par 5,1%, sekojot pieaugumam martā par 3,8%.
- Turklāt, pateicoties Amerikas treasures kritumam, indeksa spreds samazinājās par ievērojamiem 107 b.p. (1,07%): no 636 b.p. līdz 529 b.p.
- Pieaugums atsevišķajos valsts vērtspapīru nacionālajos sektoros bija ļoti ievērojams.
- Izaugsmes līderu starpā atkal izrādījās Ukrainas un Kazahstānas vērtspapīri (kvazivalsts), kas pieauga par 40%! un 14,9% attiecīgi.
- Labs pieaugums bija arī citu attīstības valstu valsts vērtspapīriem (Krievija +6,2%) un vairākumam vērtspapīru, kas veido indeksu, cenas atgriezās pie 2008. gada septembra-oktobra līmeņiem (tuvojoties to aktīvam kritumam).
- Vēl spēcīgāks pieaugums bija vērojams attīstības tirgu korporatīvajā sektorā, kura indekss CEMBI mēneša laika pieauga par 6,1%, samazinot spredu pret Amerikas treasures par 125 b.p.
- Turklāt par pieauguma līderi arī šeit izrādījās Ukrainas vērtspapīri, kas vidēji bija pieauguši par 49%.
- Pēc visa spriežot, pēdējas veiksmīgas Ukrainas valdības pārrunas ar SVF spēja atgriezt tirgus dalībniekiem uzticību pašas valsts un tās korporatīva sektora parāda saistībām.

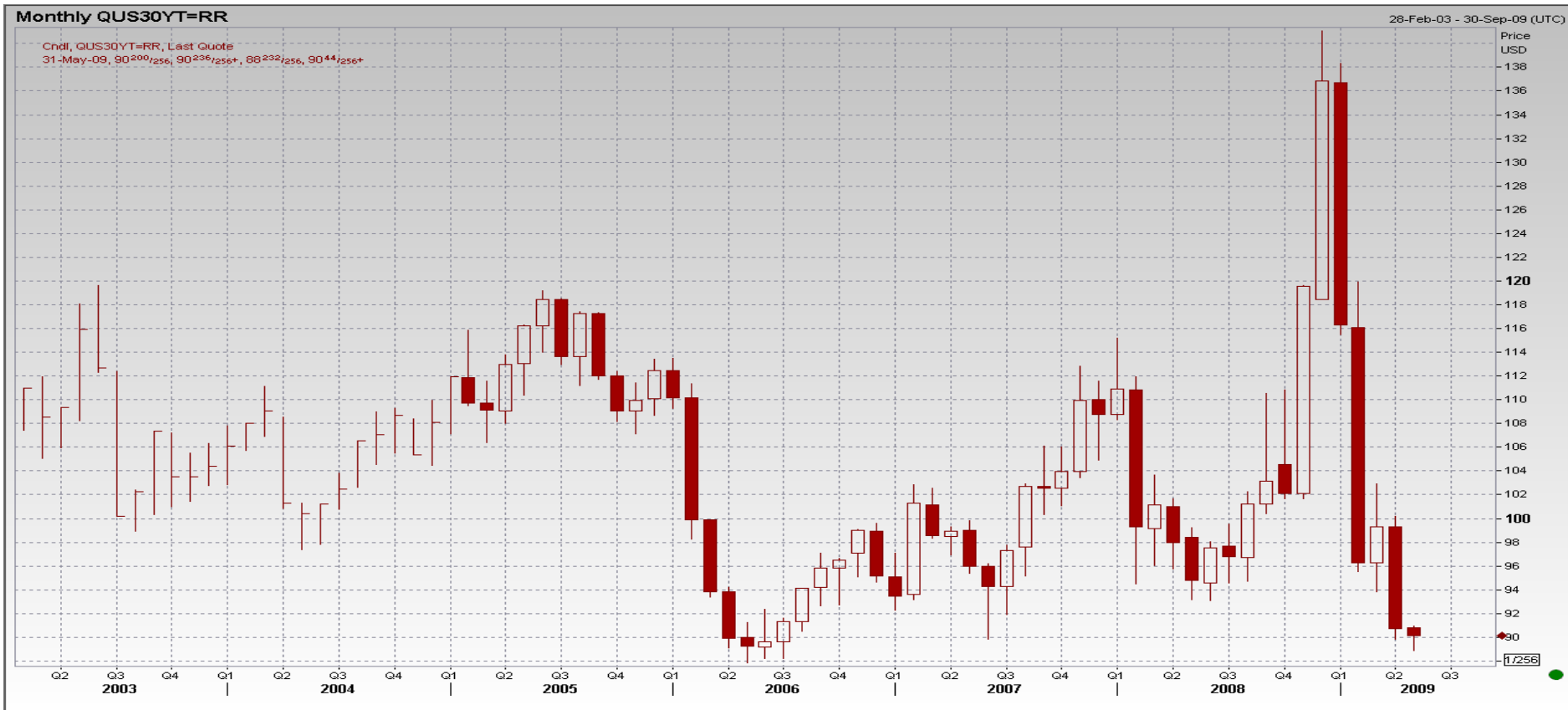
- Mazāk ir pieaudzis Kazahstānas korporatīvais sektors – par 10,2%, ko noteica divas nozīmīgas korporatīvas restrukturizācijas banku Turan Alem un Aliance parādiem (1. un 4. bankas pēc aktīvu apjoma), kuras faktiski kontrolē valsts.
- Krievijas korporatīvo parādu indekss RUBI aprīlī pieauga par 7%, samazinot spreadu pret Amerikas treasures par 174 b.p.
- Mazāk pozitīva dinamika bija aprīlī attīstīto valstu valsts parādiem.
- Amerikas 30-gadu bondi pēc mēneša rezultātiem krita par 9,5%, kā rezultātā to ienesīgums pacēlās virs 4%.
- 10-gadu Amerikas valsts vērtspapīru cenas kritums aprīlī bija mazāk ievērojams – par 4%, kas to ienesīgumu atgriezta pie 3%.
- Ir jāatzīmē, ka cenu kritums un ienesīguma pieaugums vērtspapīru garajā galā notika neskatoties uz vērtspapīru pirkšanas programmas uzsākšanu, ko realizē FRS.
- Kāds nenozīmīgs cenu kritums un ienesīguma pieaugums bija vērojams arī Amerikas valsts vērtspapīru īsajā galā.
- Taču šīs kustības ir visai raksturīgas tirgum, un kamēr nav pamatojumu runāt, ka parādās simptomi tirgus neuzticībai šiem vērtspapīriem.
- 30-gadu Vācijas bundi aprīlī arī krita, bet par pieticīgu 1%, un to ienesīgums pieauga līdz 3,9%, neskatoties uz likmes samazināšanu, ko veica ECB.
- 10-gadu Vācijas vērtspapīri mēneša laikā parādīja cenas kritumu par 1,5%, un to ienesīgums pacēlās līdz 3,2%.

Pasaules obligāciju tirgus

Attīstības valstu valsts parādu (valsts un kvazivalsts vērtspapīri) indekss EMBI+ aprīlī pieauga par 5,1%, bet pateicoties Amerikas treasures kritumam tam izdevās būtiski samazināt spreadu – par 107 b.p.: no 636 b.p. līdz 529 b.p. Grafikā var redzēt, ka situācija tirgū nedaudz uzlabojas un spreads atgriezās pie 2008. gada oktobra līmeņiem.

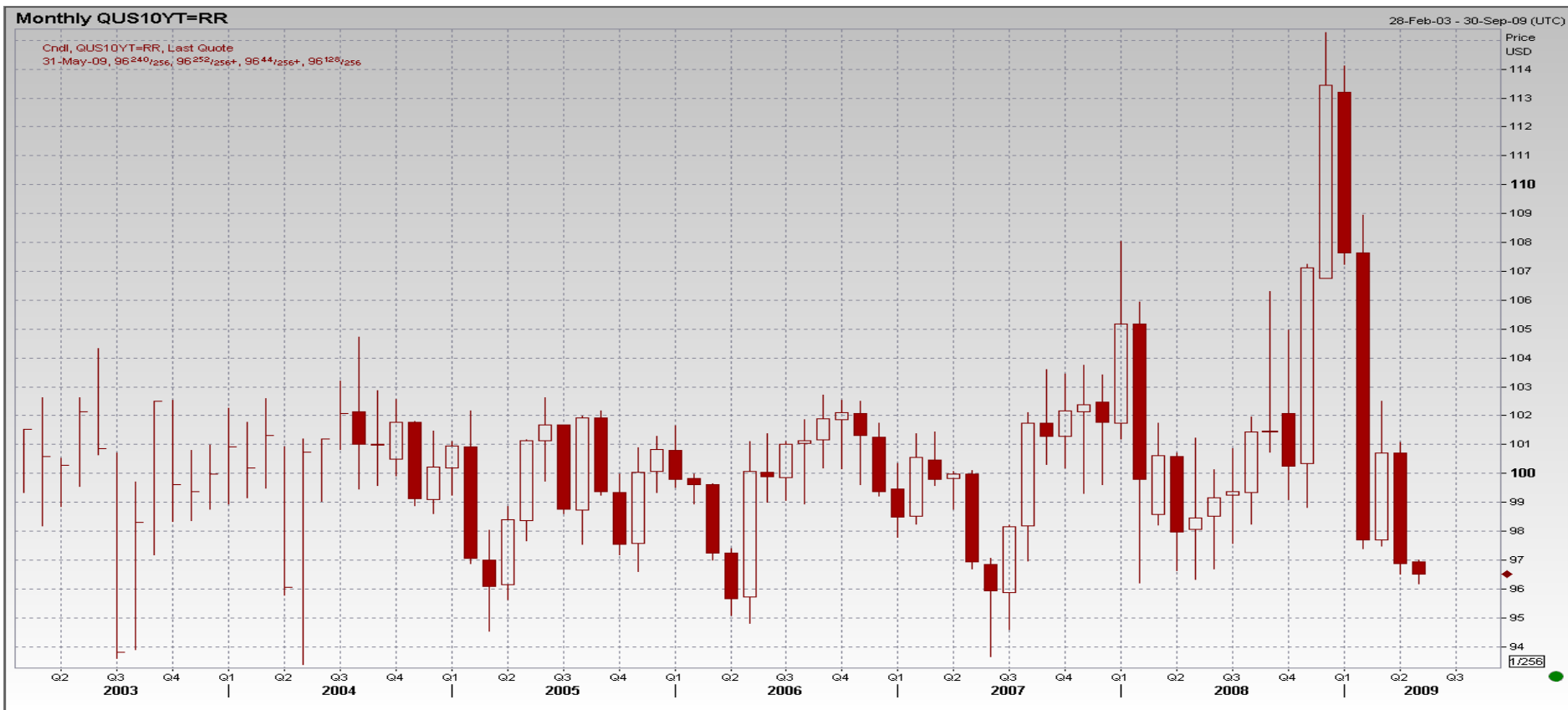
Pasaules obligāciju tirgus

Aprīlī 30-gadu Amerikas bondi parādīja būtisku cenu samazināšanos – par 9,5%, sasniedzot jaunu 2-gadu cenu minimumu. Tas noveda pie vērtspapīru ienesīguma pieaugumam līdz 4% (minimums 2008. gada decembrī 2,5%), atgriežot to pie 2008. gada oktobra-novembra līmeņiem.

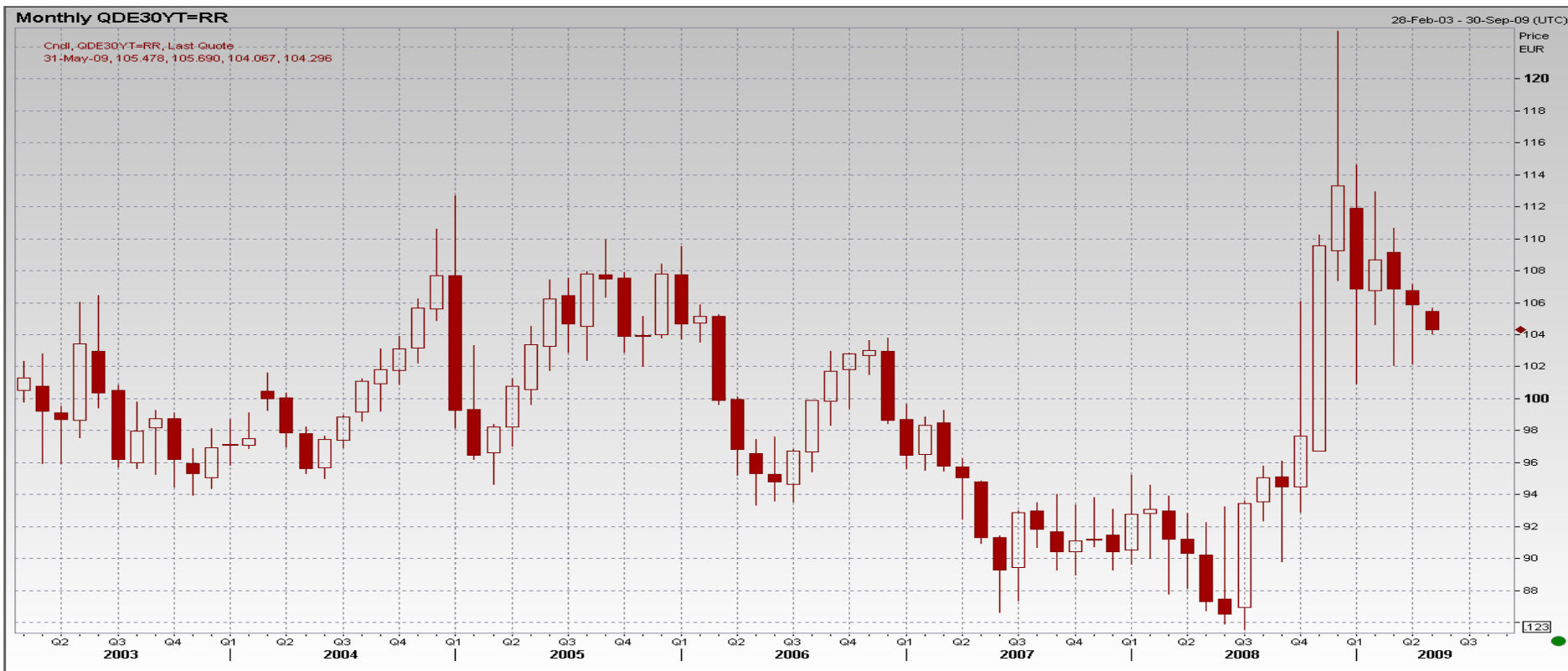

Pasaules obligāciju tirgus

10-gadu Amerikas bondu cena aprīlī arī krita, bet mazāk – par 4%. Turklāt vērtspapīru ienesīgums pieauga līdz 3,1%. Taču šis ienesīguma rādītājs kamēr ir zemāks par vērtspapīru vidējo ienesīgumu 2008. gadā, kas bija 3,6%-3,8% līmenī.

Pasaules obligāciju tirgus

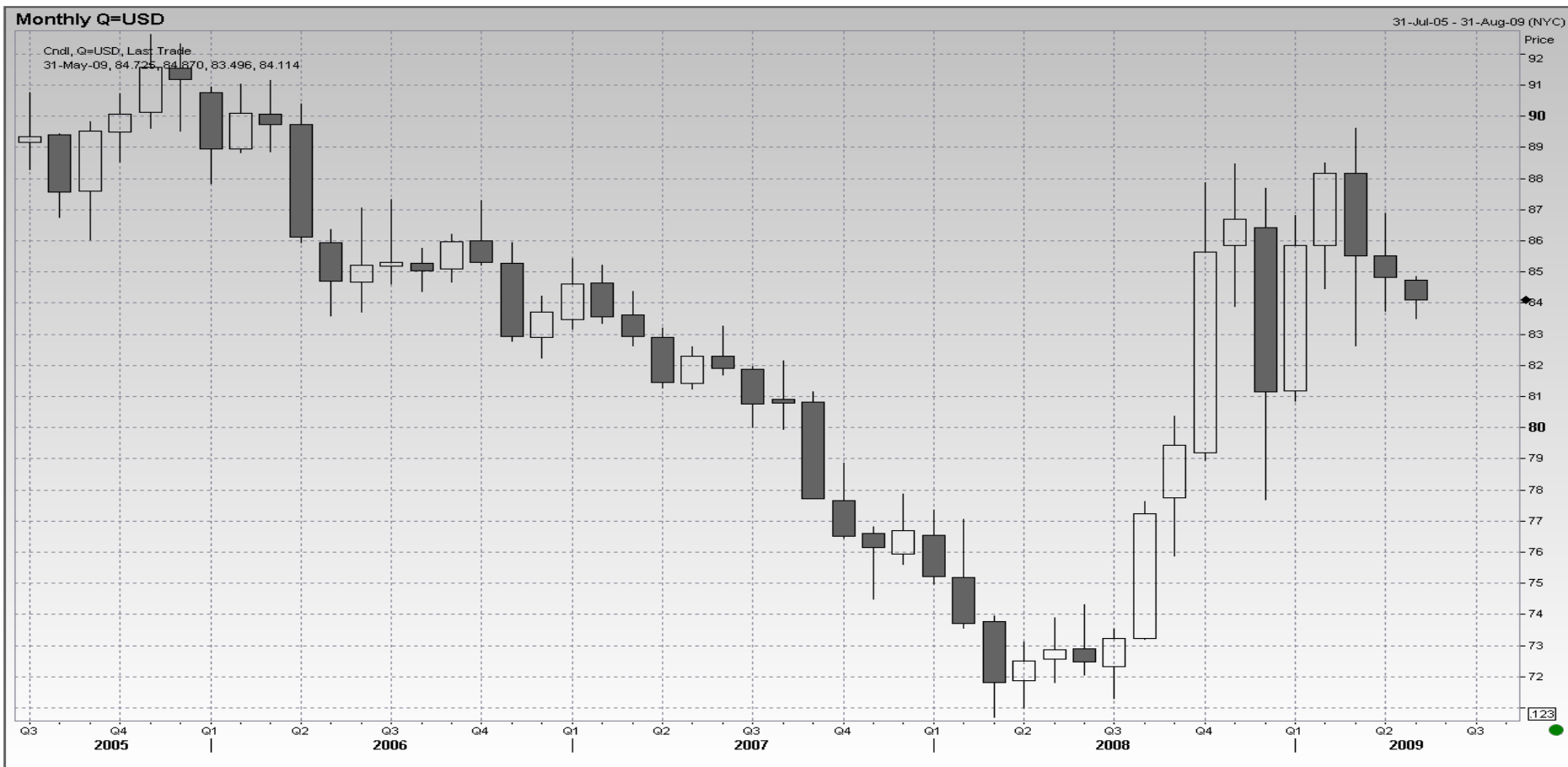

Vācijas 30-gadu bundu cena aprīlī nenozīmīgi krita – par 1%, kas to ienesīgumu noveda pie līmeņa 3,9%. Tomēr tas vēl joprojām ir mazāk par vērtspapīru vidēja ienesīguma līmeni 2008. gadā, kad tas sastādīja 4,4%-4,6%.

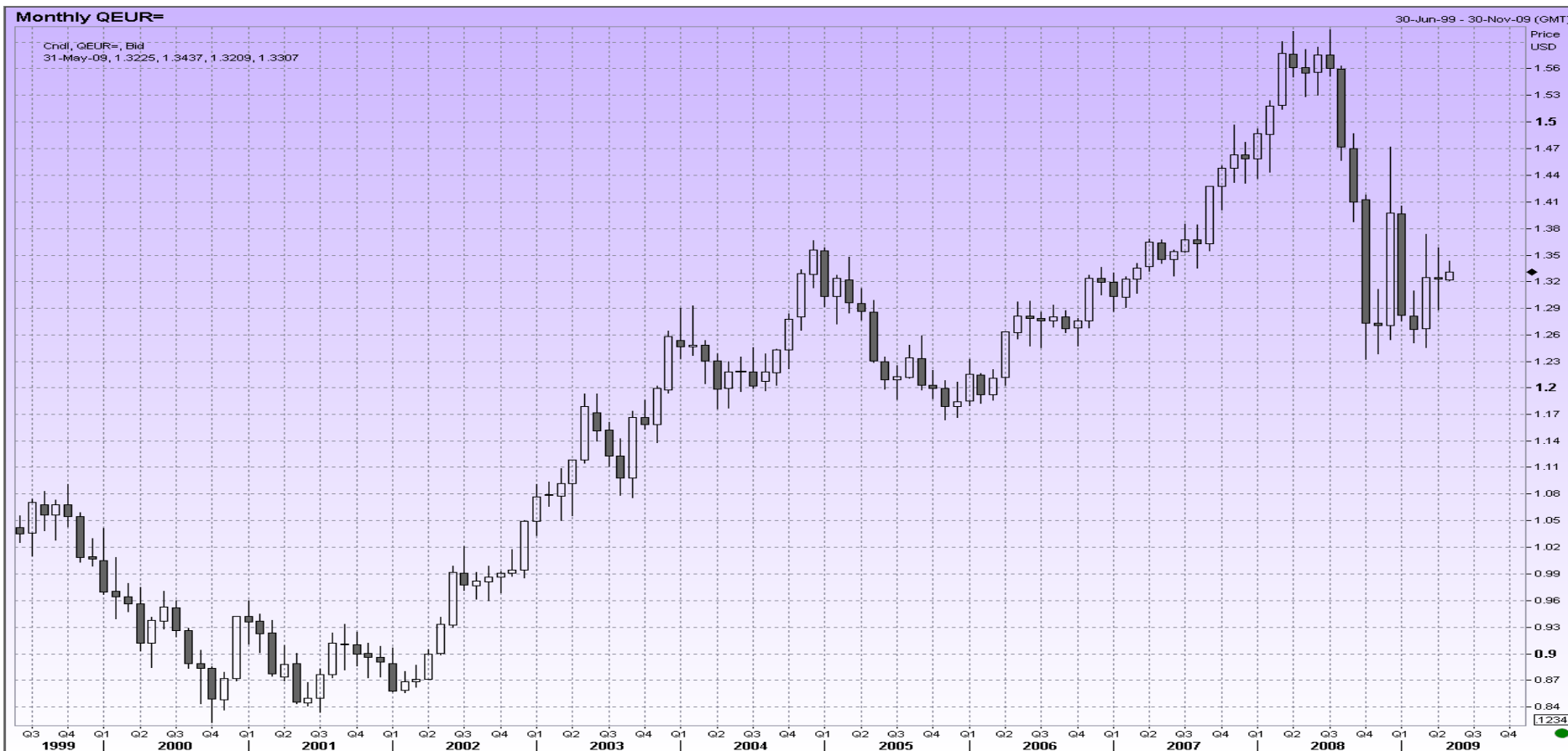
- Var konstatēt, ka sekojot marta un aprīļa cenu pieaugumam situācija pasaules obligāciju tirgū būtiski uzlabojas, īpaši attīstības valstu valsts vērtspapīru sektorā, kur ienesīgums pietuvojas 2008. gada oktobra līmenim – obligāciju cenu krasi krituma sākumam.
- Taču situācija attīstības tirgu vērtspapīru korporatīvajā sektorā paliek ļoti sarežģīta.
- Uz doto brīdi šeit notika nopietna vērtspapīru riska pārvērtēšana no tirgus puses ar attiecīgu ienesīguma līmeņu būtisku diversifikāciju.
- Pašlaik attīstības tirgu korporatīvie vērtspapīri tiek tirgoti sekojošajos ienesīguma diapazonos:
  - **10%-15% - kvazivalsts kompānijas;**
  - **15%-20% - spēcīgas neatkarīgas kompānijas;**
  - **20%-30% - kompānijas, kurām ir “atrisināmas” problēmas;**
  - **30%-50% - kompānijas, kam ir nopietnas problēmas, tai skaitā refinansēšanas problēmas;**
  - **kompāniju, kas atrodas uz bankrotēšanas sliekšņa, vērtspapīri tiek tirgoti par cenu 10%-20% no nomināla un tiem ienesīgums atkarībā no dzēšanas termiņiem var būt desmiti un simti procentu.**
- Vēl pirms 1,5 gada visas šīs kompānijas tika tirgotas ar ienesīgumu no 7% līdz 15%.
- Ir skaidrs, ka kompānijām no pēdējas un priekšpēdējas grupas nav reālo iespēju refinansēt savus parādus un tām atliek vai nu būt nopirktām (no citu kompāniju vai valsts puses) vai nu bankrotēt.

- Pagājušajā mēnesī, uz kopēja pozitīva fona pasaules finanšu tirgos, tirdzniecība valūtas tirgū bija visai mierīga, bez būtiskām cenu kustībām.
- Aprīlī nebija vērotas arī kādi nopietni vērtības zaudējumi attīstības valstu valūtām.
- Gluži pretēji, virkne Dienvidāfrikas valūtu parādīja negaidītu konvertācijas pret dolāru cenas pieaugumu par 10% (Dienvidāfrikas rands, Lesoto, Namībijas un Svazilendas valūtas).
- Ļoti mierīgi mēnesis noritēja arī vadošo pasaules valūtu tirgū.
- Dolāra indekss (dolāra kurss pret 6 pasaules vadošu valūtu grozu – eiro, jena, Lielbritānijas mārciņa, Šveices franks, Kanādas dolārs un Zviedrijas krona) mēneša laikā zaudēja nedaudz mazāk par 1% no savas vērtības.
- Kas attiecas uz dolāra lielāku konkurentu – eiro, šajā tirgū cenas uz mēneša beigām praktiski nebija mainījušas.
- Toties ievērojamu pieaugumu pret dolāru šoreiz parādīja Lielbritānijas mārciņa, kas palielināja savu vērtību par 3%, kas arī noveda pie dolāra indeksa krituma.
- Runājot par eiro/dolārs tirgu, mēs kamēr nemainām prognozi attiecībā uz šo tirgu, pēc kuras esoša dolāra pieauguma tendence dažu gadu laikā var novest šīs pāris konvertācijas kursu pie paritātes līmeņa (1EUR/USD).
- Taču šis scenārijs būs iespējams tikai ja tekoša finanšu krīze nenovedīs pie esošas valūtu sistēmas fundamentālām izmaiņām.

Dolāra indeksa kustības grafiks. Dati pa mēnešiem.

Eiro pret dolāru kustības grafiks. Dati pa mēnešiem.

Lielbritānijas mārciņas pret dolāru kustības grafiks. Dati pa mēnešiem.

- Šis apskats ir paredzēts izmantošanai tikai informatīvos nolūkos un nevar tikt uzskatīts par ieguldījumu rekomendācijām, ieguldījumu pētījumiem, ieguldījumu konsultācijām. Apskata autors ir IPAS „AB.LV Asset Management” (jur. adrese: Elizabetes ielā 23, Rīgā). Šajā apskatā norādītā informācija iegūta no avotiem, kas finanšu tirgos tiek uzskatīti par uzticamiem, tomēr IPAS „AB.LV Asset Management” neuzņemas atbildību par iegūtās un sniegtās informācijas precizitāti un pilnību.
- Jebkuras personas veiktajam ieguldījumu darījumam pilnībā jābalstās uz personīgo pieredzi, lēmumiem, sava finanšu stāvokļa un risku novērtējumu. Dati par finanšu instrumentu ienesīgumu nekādā gadījumā netiek uzskatīti par ienesīguma garantiju vai rādītāju nākotnē. IPAS „AB.LV Asset Management” neuzņemas atbildību par jebkuru personu zaudējumiem, kas radušies izmantojot šos apskatus savu ieguldījumu veikšanai.
- Sagatavojot šo tirgus un atsevišķu finanšu instrumentu apskatu tika izmantotas tehniskās, fundamentālās un ekspertu analīzes metodes. Ar ekspertu analīzi ir domāta metode, kas balstās uz ekspertu vērtējumiem — situācijas vērtējumiem, izdarītiem pamatojoties uz apskata autora ilggadīgu pieredzi un intuīciju.
- Apskatā atspoguļotie fakti un viedokļi atspoguļo stāvokli un situāciju apskata sagatavošanas brīdī. Apskata autors nepaziņos par apskatā atspoguļotās situācijas un viedokļa izmaiņām.
- Apskatā minētie emitenti nav iepazīstināti ar apskata saturu.
- Informācija par riskiem, kas ir saistīti ar ieguldījumu darījumiem, atrodas šeit <http://www.ab.lv/private/investments/brokerage/risk/>